

Asko|Schönberg

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 784.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 900.000

Over de instelling

Stichting Asko Schönberg, podiumkunsten, muziekensembles en koren, Amsterdam

Stichting Asko Schönberg (hierna: Asko|Schönberg) is gevestigd te Amsterdam en organiseert concerten, en in mindere mate educatieve activiteiten, in de standplaats, de rest van het land en internationaal. Het ensemble legt zich toe op het creëren en uitvoeren van nieuwe (modern-klassieke) muziek. Het ensemble bestaat uit een vaste kernbezetting van veertien musici, die op maat kan worden aangepast of uitgebreid. Het ensemble houdt zich bezig met de ontwikkeling en uitvoering van niet-symfonische gecomponeerde muziek uit de twintigste en eenentwintigste eeuw, waarbij het de nadruk legt op werk van levende componisten. Het ensemble presenteert dit repertoire op nationale en internationale concertpodia en festivals en in interdisciplinaire voorstellingen. Daarnaast ontwikkelt het ensemble projecten met componisten en makers uit diverse generaties en van verschillende achtergronden. Het ensemble staat onder artistieke leiding van Fedor Teunisse.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Asko Schönberg een subsidiebedrag toe te kennen van € 784.000, mits de instelling voldoet aan de volgende voorwaarde:

- De instelling dient een uitwerking in van het educatiebeleid, waarin de educatieve activiteiten en de educatieve doelstellingen voor de periode 2021 – 2024 nader worden vormgegeven.

De raad ziet Asko|Schönberg als een ensemble dat van grote betekenis is voor de hedendaagse klassieke muziek. Het ensemble heeft een duidelijke eigen signatuur en geniet een stevige internationale reputatie. De interdisciplinaire samenwerkingen van het ensemble leiden tot een groot publieksbereik, en het ensemble presenteert sociaal-maatschappelijk geëngageerde thema's.

Wat betreft vernieuwing houdt het ensemble zich niet alleen bezig met nieuwe composities maar kijkt het ook naar nieuwe concepten en presentatievormen. De raad ziet het platform NITE daarbij als een voorbeeldstellend initiatief op het gebied van genreontwikkeling in de multidisciplinaire podiumkunsten.

Het ensemble heeft een goed uitgewerkt en uitgebreid talentontwikkelingsprogramma. Wel vindt de raad het educatiebeleid voor kinderen en algemeen publiek zeer summier. De raad adviseert de minister het ensemble om een betere uitwerking te vragen.

Op het gebied van participatie ontwikkelt het ensemble enkele aansprekende, toegankelijke initiatieven met een goede publieksbenadering.

De geografische spreiding van Asko|Schönberg is ruim voldoende en het ensemble is goed ingebed in zijn eigen stedelijke cultuurregio (Metropoolregio Amsterdam).

In de beloning van musici, makers en staf volgt het ensemble de diverse beschikbare cao's en de richtlijnen van de ensemble-cao in oprichting. De stichting staat er financieel gezond voor, maar de raad maakt zich wel zorgen over gezond werkgeverschap met het oog op de hoge werkdruk voor medewerkers.

Het ensemble past de drie codes voldoende toe, maar op de Governance Code Cultuur ontbreekt een kritische zelfreflectie.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Asko|Schönberg is een ensemble dat bouwt op een lange traditie van vernieuwing binnen de klassieke muziek. Het ensemble houdt zich bezig met de ontwikkeling en uitvoering van niet-symfonische gecomponeerde muziek uit de twintigste en eenentwintigste eeuw, en zoekt aansluiting bij componisten van nu. Het ensemble heeft een duidelijk eigen signatuur en een goede internationale reputatie, die het deels te danken heeft aan de inspanningen van de voormalig chef-dirigent Reinbert de Leeuw. De raad betreurt met het ensemble diens overlijden in februari van dit jaar.

Asko|Schönberg ontvangt in de huidige periode een meerjarige activiteitensubsidie van het Fonds Podiumkunsten. De raad heeft kennisgenomen van bezoek- en monitorverslagen die bij dit fonds aanwezig zijn. Deze verslagen bevestigen het beeld van de raad dat het ensemble zeer vakbekwaam is in het uitvoeren van hedendaagse composities, dat het

samenspel van het ensemble van hoge kwaliteit is en dat het ensemble met initiatieven als 'K[h]AOS' een divers publiek weet te bereiken.

De raad constateert dat het ensemble ook buiten de concerten met de voormalig chef-dirigent een duidelijke signatuur neerzet. Asko|Schönberg heeft de afgelopen tijd duidelijk geïnvesteerd in de artistieke continuïteit van het ensemble en de raad constateert dat het ensemble zijn artistieke beleid verder aan het ontwikkelen is, onder andere door het aantrekken van diverse topdirigenten, het begeleiden van jong directietalent en het bieden van een carte blanche aan Bas Wiegers, die als dirigent al jaren betrokken is bij het ensemble. De raad ziet kansen voor het ensemble om zijn repertoire te verbreden door een breder spectrum aan componisten te betrekken. Het ensemble kan daarmee een nog grotere voortrekkersrol op zich nemen in het speelveld van de eenentwintigste-eeuwse muziek.

De raad heeft grote waardering voor de wijze waarop Asko|Schönberg luistert naar componisten van nu en meebeweegt met hun wens steeds vaker ook interdisciplinair te werken. De interdisciplinaire samenwerkingen van het ensemble leiden bovendien tot veel speelbeurten met een groot publieksbereik. Tegelijkertijd creëert het ensemble de ruimte voor makers en componisten om nieuwe en experimentele projecten uit te proberen in zijn dependance GrasLab in Amsterdam-Noord, waar het ensemble bovendien een sociaal-maatschappelijke functie op zich neemt.

De raad is ook positief over de manier waarop het ensemble samen met levende componisten reflecteert op de collectie twintigste-eeuwse meesterwerken, en ziet kansen voor het ensemble om deze beschouwende wijze van programmeren verder uit te breiden.

De zoektocht naar nieuwe maatschappelijke relevanties, locaties en relaties wordt mooi vormgegeven in de projecten 'Dialogen', "K[h]AOS" en het GrasLab. Het siert het ensemble dat het de eigen positie in een veranderend cultureel veld blijft bevragen.

Vernieuwing

De kern van de identiteit van Asko|Schönberg is het spelen van nieuwe gecomponeerde muziek en bestaand hedendaags werk. Het ensemble is een aanjager van nieuwe gecomponeerde muziek, en neemt die rol al decennialang met succes op zich.

Het ensemble houdt zich niet alleen bezig met nieuwe composities maar kijkt ook naar nieuwe concepten en presentatievormen. Een positief voorbeeld daarvan is het nieuwe initiatief GrasLab in Amsterdam-Noord. Het ensemble wil hier een broedplaats voor nieuwe muziek creëren, een zogenaamd pop-up-podium voor projecten en presentaties van jonge

componisten, schrijvers, 'creatieve geesten, sociaal-culturele vernieuwers en hemelbestormers'. De raad vindt dit een aansprekend idee en onderschrijft dat op deze plek ook gelegenheid is voor het leggen van verbinding met lokaal publiek.

De raad is ook enthousiast over de samenwerking binnen het interdisciplinaire platform NITE, waarin Asko|Schönberg samen met Noord Nederlands Toneel, Club Guy & Roni en Slagwerk Den Haag participeert. De vruchten van deze samenwerking kennen volgens de raad een sterk vernieuwend karakter dat genres overstijgt en daadwerkelijk iets nieuws toevoegt aan het kunstlandschap. De raad ziet dit als een voorbeeldstellend initiatief op het gebied van genreontwikkeling.

Op het gebied van talentontwikkeling is het ensemble verder een samenwerking aangegaan met andere spelers in het veld van de hedendaagse muziek in de vorm van Rizoom, een initiatief gericht op jonge makers. Daarnaast biedt het ensemble geregeld kansen aan jonge componisten en jonge musici, zoals in de samenwerking met Oorkaan. Ook spelen masterstudenten van het Koninklijk Conservatorium mee in een project van het ensemble, waarbij ze ook gecoacht worden.

Uit de aanvraag blijkt niet in hoeverre musici uit de diverse talentontwikkelingsprogramma's ook kunnen doorstromen naar het ensemble zelf.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Stichting Asko Schönberg staat er gezond voor. De stichting heeft een relatief hoge liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen. Het eigeninkomstenpercentage van de stichting is wel fors gedaald tussen 2017 en 2018, door een substantiële afname in de bijdrages uit private middelen. Het verdienvermogen van het ensemble is daarom relatief laag; de raad beveelt het ensemble aan dit te verbeteren.

Over het algemeen genomen lijkt de stichting zich bewust te zijn van de financiële risico's. De raad constateert dat de begroting voor 2021 en 2024 realistisch lijkt op basis van de realisatie in 2017 en 2018, hoewel toelichting op enkele onderdelen ontbreekt.

Het dienstverband van de artistiek leider is uitgebreid naar 1 fte. Dit vindt de raad opmerkelijk omdat de artistiek leider tevens artistiek leider is van een ander ensemble (Slagwerk Den Haag). Een toelichting hierop ontbreekt.

Bij de uitbetaling van musici, componisten en makers houdt het ensemble de richtlijnen aan van de cao Toneel en Dans, de honorariumtabel van

Nieuw Geneco en de cao voor muzikensembles die in ontwikkeling is. Asko|Schönberg is actief betrokken bij de totstandkoming van deze cao.

De raad vindt het zorgelijk dat Asko|Schönberg aangeeft dat de vaste medewerkers structureel overuren draaien. Deze uren kunnen volgens het ensemble alleen in de vorm van extra vrije dagen worden uitbetaald. De raad vindt het positief dat het ensemble ernaar streeft extra fte's in te zetten om de werkdruk te verlagen maar vindt dat het ensemble zijn personeelsbeleid en rol als werkgever kritischer moet bekijken en de werkdruk van zijn medewerkers goed dient te monitoren.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Naast het podium zijn de activiteiten van het ensemble met name gericht op talentontwikkeling van jonge makers, musici en componisten. De uitwerking van het educatiebeleid van Asko|Schönberg voor kinderen en algemeen publiek is summier. Het ensemble noemt enkel een openbare repetitie voor schoolkinderen in samenwerking met Muziekgebouw aan 't IJ en de herneming van een productie voor middelbare scholieren in 2021.

Uit de aanvraag blijkt niet dat het ensemble een langere leerlijn op het gebied van educatie ontwikkelt. Evenmin lijken er plannen te zijn om een educatiemedewerker aan te stellen. Op basis van het ingediende plan blijkt nog geen gedegen en effectieve uitwerking van de voorgenomen educatieve activiteiten. De raad adviseert de minister daarom de instelling om een uitgewerkt educatieplan te verzoeken.

De raad waardeert het initiatief van het ensemble om in samenwerking met het netwerk CoMA (Contemporary Music for All) amateurmusici te betrekken bij het ensemble en hun verdieping te bieden in het hedendaagse repertoire. De raad vindt dit een goede methode om een relatie te leggen met de vele amateurmusici die Nederland kent.

Op het gebied van participatie ontwikkelt het ensemble enkele aansprekende, toegankelijke initiatieven met een goede publieksbenadering, zoals '& Beyond', een informatief en speels concept met een componist uit de twintigste eeuw als vertrekpunt, en 'Schatkamer', een informele avond die zich begeeft tussen concert en talk.

Geografische spreiding

Asko|Schönberg is goed ingebed in zijn eigen stedelijke cultuurregio, de Metropoolregio Amsterdam. Het ensemble heeft als thuishaven Muziekgebouw aan 't IJ, waar het als ensemble in residence een prominente rol vervult in de reguliere en festivalprogrammering. Het ensemble heeft daarnaast een groot aantal Amsterdamse partners, waaronder Oorkaan, de

Tekstmederij, Jakob Ahlbom Company, Holland Festival, Cello Biënnale Amsterdam en het Koninklijk Concertgebouw. Daarnaast richt het ensemble zijn eigen podium op in Amsterdam-Noord (GrasLab) en zijn er gesprekken gaande over samenwerkingen met podia als het Bijlmerparktheater en Theater de Meervaart.

Buiten Amsterdam verbindt het ensemble zich op structurele basis aan andere grote concertpodia, zoals De Doelen in Rotterdam, Musis in Arnhem en TivoliVredenburg in Utrecht, en aan festivals als Gaudeamus Muziekweek, November Music en het Keulse festival Acht Brücken. De internationale zichtbaarheid van het ensemble is ruim voldoende. Het ensemble trekt strategisch op met internationale partners als London Sinfonietta en Ensemble Modern om nieuw werk op internationale podia presenteren.

Toepassing Fair Practice Code

Asko|Schönberg zegt de Fair Practice Code sinds het begin van de afgelopen kunstenplanperiode toe te passen en onderkent dat bij fair practice meer aspecten meespelen dan eerlijke beloning. Het ensemble wil graag een goede werkgever zijn door gezonde omstandigheden te waarborgen. Een toelichting over hoe het ensemble deze aspecten wil inrichten ontbreekt. Wel zegt het ensemble de werkdruk te willen verlagen door meer fte's in te zetten.

Het ensemble is betrokken bij de sociale dialoog en de totstandkoming van de nieuwe cao voor muziekensembles. Het ensemble lijkt zich voldoende bewust te zijn van de code en deze voldoende te implementeren.

Toepassing Governance Code Cultuur

Asko|Schönberg is een stichting met een bestuursmodel, waarbij zittingstermijn, verantwoordelijkheden en taken van het bestuur zijn vastgelegd. Het ensemble beschikt over een bestuursreglement. Het bestuur past naar eigen zeggen de principes en relevante aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe.

In grote lijnen lijkt het ensemble de code goed toe te passen, maar een zelfkritische reflectie ontbreekt. Uit de aanvraag wordt niet duidelijk of het ensemble ook over een directiereglement beschikt en of er sprake is van (zelf)evaluatie door het bestuur. Op de website van het ensemble ontbreekt het openbare rooster van aftreden van het bestuur. Het ensemble licht niet toe of er een vertrouwenspersoon aanwezig is.

Uit de toelichting blijkt ook niet in welke mate de musici van het ensemble sturing geven aan het ensemble en welke mate van medezeggenschap er is.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Asko|Schönberg zegt de Code Diversiteit en Inclusie te onderschrijven en een duidelijk beeld te hebben van de stand van zaken bij het ensemble, doordat het een nulmeting heeft laten doen in het kader van het pilotproject 'Inclusiviteit Cultureel Landschap Amsterdam' (ICLA). De raad waardeert deze aanpak en het ensemble reflecteert voldoende op de stappen die het nog moet zetten. Het ensemble heeft een beeld van de verschillende publieksgroepen die het bereikt met verschillende type concerten en realiseert zich op welke vlakken het zich nog moet ontwikkelen. Incidenteel weet het ensemble interessante partners aan te trekken op het gebied van diversiteit. De raad meent dat het ensemble dit binnen zijn profiel nog verder kan uitbreiden.